

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhd., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiuri 30 fil
rândul cu litere garmond.

Vorbirea de deschidere

rostită din partea Preasfinției Sale, Domnului Episcop Ioan I. Papp al Aradului, în fața congresului național-bisericesc ordinat, eri, Duminecă în 17/30 Iulie.

*Preasfințite Domnule Episcop!
Venerabili și Preastimați Domni depuatați!*

Urmând invitații Preaveneratului nostru Consistoriu mitropolitan ne-am întrunit astăzi în sesiunea ordinară a Congresului nostru național-bisericesc, ca să ne eseriem dreptul garantat și să ne împlinim datorința impusă prin legea noastră organică.

Intruniți acum în aceasta supremă corporație reprezentativă a bisericii noastre române ortodoxe din statul nostru ungur, țin de potrivit momentul spre a constata nainte de toate, că în sensul normelor în vigoare și deosebi în sensul concluzului congresual Nr. 142/1886, — terminul pentru ținerea acestui congres era indicat pe ziua de 1/14 Octombrie 1915, prin urmare întrunirea noastră de acum a urmat cu o întârziere de aproape un an.

Când însă constat acest fapt, nu pot retăcea nici aceea împrejurare, că aceasta neobservare a periodului statutar de trei ani, și astfel abaterea dela terminul normal de convocare și întrunire a acestui Congres, nu este fără păreche în istoria vieții constituționale a bisericii noastre din acest stat, ci cazuri analoage ne-au mai obvenit și în trecut, despre ce ne încredințăm din protoalele congreselor din anii 1886 și 1895, din cari ne încredințăm și despre aceea, că congresele de pe vremuri au justificat toate acelea abateri pe baza motivelor și împrejurărilor invocate de factorii supremi ai bisericii noastre, de factorii ei chemați și îndatorați a observa și respecta legea în toate detaliurile ei.

Dacă însă și în stări normale, deci și în aşa timpuri, când în Stat și în biserică domnea pace și liniște generală, dacă și în atari perioade, când alegerile membrilor erau efectuite pe toată linia, au obvenit piedeci, cari să poată justifica repetările abateri dela terminul de întrunire a Congreselor noastre ordinare, este mai presus de orice îndoială, că răsboiul erupt înainte cu doi ani, acest răsboiu mondial, aprinzând prin flacările sale întreagă lumea, a și creat atari stări excepționale, cari justifică orice abdere dela mersul normal al lucrurilor.

De aceea, considerând înainte de toate, că acest răsboiu a chemat pe câmpul de luptă pe toți bărbații dela etatea de 18 până la 50 de ani, iar pe cei mai bătrâni, capabili de lucru, i-a supus unei autorități speciale pentru diferite trebuințe de răsboi;

considerând apoi, că sub durata răsboiului, majoritatea cetățenilor de loc nu-i este dată posibilitatea de a-și exercia drepturile constituționale, iar minoritatea, deși își poate exercia acest drept, dar numai fără asigurarea libertății;

considerând și faptul, că deși durata mandatelor pentru dieta țării așpirase la 21 Iunie 1915, totuși factorii competenți n-au dispus alegeri nouă pentru noul ciclu; mai considerând și împrejurarea, că însăși dieta de acum a declarat de imposibilitate morală dispunerea de alegeri și convocarea unei diete nouă, ci din acest motiv, prin articolul de lege IV din 1915, — sancționat de Maiestatea Sa, preagrătișul nostru monarh, — și-a prelungit durata activității sale până la a VI lună ce va urma după încheierea păcii;

considerând în fine și faptul, că biserică noastră trăiește în stat, și credincioșii ei și din privința exercierii dreptului constituțional bisericesc stau sub aceleși restricții, sub cari stau și din privința exercierii dreptului cetățenesc, — era de tot natural, că și Consistorul nostru mitropolitan să se acomodeze împrejurărilor, sub forța cărora apoi prin concluzul său dela 21 August (3 Septembrie) 1915 Nr. 274, a și decretat amânarea dispunerii alegerilor pentru noul period congresual, până după încheierea stărilor excepționale dominante.

Și dacă în cursul timpului acest organ suprem administrativ al întregii noastre provincii mitropolitane totuși a făcut pregătirile pentru întrunirea congresului convocat pe ziua de astăzi; dacă adecață acest organ să aflat necesitat a se abate dela concluzul de mai sus chiar și sub durata stărilor excepționale prin cari trecem și noi, — această abatere o justifică pe deplin însuși evenimentul pe căt de trist și dureros, pe atât și de cunoscut: trecerea din aceasta viață pământeană a Excelenței Sale, Înaltpreasfințitului Domn Ioan Mețianu, capul încoronat al bisericii noastre ortodoxe române din Ungaria și Transilvania.

In fața acestui fapt, lăsând istoriografului nepreocupat să aprecieze la timpul său meritele neperitoare, ce acest mare arhieeu și-a căstigat prin activitatea sa și prin rezultatele obținute în folosul neamului și al bisericii noastre în cursul arhipăstoriei lui de peste patruzeci de ani, — ating la acest loc numai împrejurarea, că stime și venerațione generale, de care fericitul întru Domnul s'a bucurat în cursul zilelor vieții sale, nu altcum doliului profund, în care acest desfoinic cărmaciu a străpus biserică sa prin mutarea dela noi, clerul și poporul nostru i-a dat cea mai vie expresiune la actul plecării sale pe calea, de unde nu este reîntoarcere, participând la acest act din toate centrele și unghiuile mitropoliei în număr de tot împunător, atât în persoană, cât și prin delegații reprezentanți ai lor în frunte cu arhieeu sufragani, precum au participat tot în număr împunători și cetățenii Sibiuului, în frunte cu reprezentanții confesiunilor și cu autoritățile militare și civile.

Și acum, convingându-ne, că susținemul mare ierarh nu mai este între noi, aflu de potrivit timpul să

dăm memoriei lui și din acest loc tributul recunoștinței și al veneraționei noastre, deci să rugăm pe Domnul ceriului și al pământului, ca sufletul răposatului să-l așeze în corturile dreptilor, iar osămintelor lui să le facă loc de odihnă eternă.

In veci pomenirea lui!

Am atins acestea, nu numai pentru a expune pe scurt procedura urmată în chestia întrunirii acestui congres, ci le-am atins și pentru aceea, că dacă mie mi-a venit onoarea să ocup de astă dată prezidiul în această reprezentanță bisericească a provinciei noastre mitropolitane, aceasta să binevoiți a o considera de o urmare naturală a dispoziției §-lui 147 din Statutul nostru organic, după care, în caz de împiedecare a mitropolitului, prezidiul congresului il conduce episcopul cel mai bătrân în funcție, care pentru acum sunt eu.

Preasfințite Domnule Episcop! Venerabili și Preastimați Domni depuatați!

Văduvia scaunului arhiepiscopal mitropolitan, care a solicitat întrunirea noastră în acest congres ordinar, are de urmare și acum observarea strictă a dispoziției din §-ul 98 al Statutului organic și astfel activitatea noastră din sesiunea actuală este redusă la cenzurarea și pronunțarea competentă asupra raportelor generale și speciale, întrate dela Consistorul nostru mitropolitan, despre activitatea sa din periodul trecut.

Dar de ar fi și alte agende, noi să nu perdem din vedere greutatea zilelor, greutate înăsprință și prin stări excepționale, prin cari trecem și noi, cu întreaga noastră monarhie austro-ungară, și cari stări pot să-și reclame oare care influență și asupra mersului afacerilor bisericii noastre autonome.

Aceasta având în vedere, să mai avem și aceea, că unica moștenire ce ni-a rămas din moșii strămoși, este biserică noastră națională; aceasta ceteate puternică, între zidurile căreia ne-am afirmat nu numai existența în cursul veacurilor trecute, ci ne-am conservat și celea mai sfinte clenodii, celea mai scumpe mărgăritare ale vieții noastre: limba și credința strămoșască cu datinele noastre creștinești.

Dându-ne seama de acest adevăr, să ne mai dăm seama și de acela că suntem numai fiii, ci acum suntem și reprezentanții acestei biserici, a acestei mame bune, care ne-a crescut și ne-a hrănit cu laptele ei creștinesc, deci ca atari nu putem fi nepăsători față de interesele ei superioare, ci cu toții avem datorință de a ne da seamă, că

direcția și măsura în care ne-ar putea influența stări excepționale de astăzi, atât dela gradul și măsura sentimentului și a conștiinței noastre de datorință, dela tăria convingerii, deci dela gradul și măsura dragostei ce avem și voim să manifestăm față de noi însine și de viitorul apropiat și îndepărtat al acestei biserici, pe care nemuritorul arhiepiscop și mitropolit Andreiu baron de Saguna a organizat din nou, pe

bazele celea mai liberale, în scopul asigurării existenței și dezvoltării ei naturale, în cadrele și sub scutul legilor țării.

Ca să înțelegem răspunderea ce ne încumbe poziția ce ocupăm în această reprezentanță supremă a bisericii noastre, vă citez aci din cuvântul de deschidere rostit de pomenitul mitropolit Saguna la congresul din 1868, următorul pasaj: «Depun cu desăvârșită odihnă sufletească toată competența legislativă și administrativă a bisericii noastre naționale în mâinile congresului prezent și ale celor viitoare congrese, cari singure sunt reprezentanțele legale și canonice a întregei noastre provincii mitropolitane, prin urmare competente de a duce și conduce trebile administrative economice, bisericești, școlare și fundaționale. De astăzi încolo depun și responsabilitatea pentru ulterioara soarte a bisericiei în mâinile acestui Congres și a celor viitoare»...

Cunoscând toate acestea, urmează de sine să ne facem datorință, în direcția arătată de marele Andreiu; în consultările noastre să păzim mai mult ca oricând obiectivitatea și calitatea, cari au caracterizat corporațiile noastre bisericești superioare în toate afacerile de interes general, prin ce biserică noastră a și dat probe de maturitate și pricere spre a-și conduce destinele de sine și prin sine.

Cugetându-ne la acestea vom înțelege pe deplin necesitatea observării cuvintelor marelui apostol care ne zice: «Toți să grăbiți una și să nu fie între voi împărecheri, ci să fiți intermeiați într-un cuget și într'o înțelegere». (I Corint 1. v. 10).

«Celea ce sunt ale păcii să urmați, și celea ce sunt spre zidirea unuia spre altul» (Rom. 14 v. 19).

Pe lângă cele de mai sus, să nizuim a da probe învedere și despre aceea, că consultările noastre sunt inspirate atât de duhul evangeliei, cât și de respectul nostru față de legi și de Inaltul Guvern al patriei noastre, dar mai presus de toate să fie expresiunea fidelă a devoțamentului, a credinței neclărite și a supunerii noastre omagiale către Maj. Sa, preagrătișul nostru împărat și rege apostolic Francisc Iosif I, sub a cărui domnire glorioasă, biserică noastră și-a redobândit autonomia și sub a cărui părintească ocrotire această biserică își poate urma calea sa firească spre desvoltare și întărire chiar și între împrejurări ca și celea de acum.

După toate acestea rog și aci pe Dumnezeu, duhul păcii și părintele luminiilor, să ne lumineze mintea, să ne determine voința și să ne încâlezesc înima cu căldura dragostei sale evanghelice, spre a înțelege și a urma adevăratele interese ale bisericii noastre vii, ale clerului și poporului credincios din întreagă mitropolia noastră, și salutându-vă cu dragoste părintească de bună venire, — declar sesiunea ordinară a congresului nostru național bisericesc convocată pe ziua de astăzi de deschis.

Congresul național-bisericesc.

Sedinta de deschidere.

Eri, Duminecă, în 30 Iulie n. s'a făcut deschiderea sesiunii ordinare a congresului nostru național-bisericesc. S'a celebrat săntă serviciu divin în catedrală, — sfânta liturghie și chemarea Duhului sfânt, — prin Preasfinția Sa, Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului, asistat de Preacuvioșile Lor, Arhimandriți Filaret Musta, Vasile Mangra și Dr. Eusebiu R. Roșca, de Protosincelii Dr. Iosif T. Badescu și Roman R. Ciorogariu, de protopresbiterul Dr. Ioan Stroia și de diaconii Dr. Octavian Costea și Ioan Cioara (Arad). A cântat corul condus de domnul Ionel Crișan, cântăreț de operă.

După terminarea serviciului divin, domnii deputați congresuali, întruniți de nou în catedrală, au invitat prin o delegație pe P. S. Sa, Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului la deschiderea congresului, ca pe cel mai bătrân în funcțiune dintre actualii episcopi ai bisericii noastre. Delegația sa a fost formată din următorii domni deputați congresuali: Vasile Damian, protopresbiter, Aleșandru Belle, vicecomite în Făgăraș, Roman R. Ciorogariu, Protosincel și Patriciu Dragalina, pres. comunității de avere din Caransebeș.

Insoțit de membrii delegației și de P. S. Sa, Episcopul *E. Miron Cristea* al Caransebeșului, care Sâmbătă dimineață sosise la Sibiu, Preasfințitul Domn Episcop *Ioan I. Papp* al Aradului își face apariția în catedrală, ocupă loc în fruntea mesei presidiale din fața altarului, și având la dreapta sa pe P. S. Sa, Episcopul *E. Miron Cristea*, iar la stânga pe I. P. C. Sa, Arhimandritul *Ilarion Pușcariu*, rostește în fața deputaților congresuali și a celuilalt public numărăos vorbere, prin care declară de deschisă sesiunea ordinată a congresului.

Vorbirea, pe care o publicăm la loc de frunte în numărul de față al ziarului nostru, a făcut prin conținutul ei bună impresie asupra ascultătorilor, iar P. S. Sa a fost viu aclamat după terminarea ei.

Inaltul presidiu numește notari interimiți pe următorii domni deputați: din arhidieceză Lazar Triteanu din cler, Dr. Nicolae Bălan și Dr. Pavel Roșca dintre mireni, din dieceza Aradului Mihaiu Păcăian din cler, Dr. Aurel Cioban și Dr. Sever Ispravnic dintre mireni, iar din dieceza Caransebeșului Dr. Cornel Cornean din cler, Dr. Iuliu Coste și Dr. Nicolae Petrușevici dintre mireni.

Inaltul presidiu provocață apoi pe domnii deputați congresuali să și prezinteze credenționalele. La apelul nominal răspund 83 de deputați. Se constată deci, că sunt prezenți destui deputați, pentru ca congresul să și poată începe lucrările. În întâlesul statutului organic, congresul se imparte în trei secțiuni, pentru ca se facă verificarea deputaților congresuali. Prin urmare, deputații din arhidieceză primesc actele referitoare la alegerile din dieceza Aradului și au se facă verificarea acestor alegeri, deputații din dieceza Aradului și celor din dieceza Caransebeș, iar cei din dieceza aceasta verifică alegerile deputaților din arhidieceză.

Sedintă proximă se anunță pe ziua următoare, astăzi, Luni, la orele zece. Se va

ținea în sala de sedințe a comitatului. Sedința se încheie apoi la orele 12 și jum. din zi. După sedință deputații congresuali au făcut vizită de curiozitate Preasfințitilor Episcopi *Ioan* și *Miron*, cari locuiesc în reședința mitropolitană.

Răsboiul.

La frontul rusesc dușmanul a continuat cu atacurile. Pe la Nistru a fost oprit în loc de trupele noastre dela Tlumacz, iar pe la Monasterska repetările sale atacuri, întreprinse ziua și noaptea, au fost respinse de trupele aliate. Perderile Rușilor sunt foarte însemnante. La Luck trupele aliate au reocupat o parte din terenul cedat în ziua premergătoare, iar la Stochod dușmanul a fost respins în câteva rânduri, apoi trupele noastre s-au retras puțin. La Socol a atacat dușmanul cu masse mari, dar atacul s-a prăbușit. La frontul italian focul de artillerie continuă. Un atac dușman, executat la Poneveggio, a fost respins. La frontul dela apus se dau lupte înverșunate pe mai multe locuri, în cari Germanii se apără ca leii.

Telegramele de astăzi ne mai comunică următoarele:

Atacuri înverșunate și execuțate cu trupe numeroase au dat Rușii pre-tutindinea și în cursul zilei de Sâmbătă, dar toate s-au prăbușit. Într-un loc li-a succes se între în tranșeele noastre, dar au fost scosi de nou din ele. La Karzovka lângă Styr, după o apărare energetică, trupele noastre au fost retrase puțin. La frontul italian se continuă focul de artillerie, iar la frontul dela apus lupte mari și grele sunt în curgere.

Denunțări anonime.

Un lucru urât ni se aduce la cunoștință: autoritățile militare sănt asaltate necontent cu denunțări anonime de cuprinsul cel mai felurit.

Denunțările se raportă, în parte co-vârsitoare la persoane, care voiesc prin înșelăciune să scape din serviciul militar, sau care să fie bucurând de anumite protecții; se raportă, afară de aceasta la superiori, cari sunt invinuviți de conduită necorectă în serviciu și afară de serviciu, se pretinde că ei asuprind pe subalterni, și comit nedreptăți la concediile acordate și alte fapte nepermise de legi și de onoare. O tristă apariție este în deosebi faptul, că anotimpul nu se sfîrșește să insulte în cuvinte mojicești, trimise la adresa unor onorabili și distinși bărbați militari, și să-i acuza, că sunt despăgubiți, nedrepti, abuzivi și chiar necinstiti în purtarea lor.

De sine înțeles, că asemenea denunțări poartă în sine pecetea infamiei. Autorul lor nu și arată numele, el n'are curejul și sinceritatea să garanteze cu numele său, că spune numai adevărul și că nu mintește.

De către autoritățile militare au portat cercetare, pe temeiul acestor fel de scriitori, în 99 cazuri dintre o sută s'a dovedit, că denunțarea era nebazată și că a izvorat din invidie, din răsbunare, sau din felul jocnic de a cugeta al scriitorului.

Denunțările de soiul acesta, când nu se aruncă în coșul de hârtie, nu produc altceva decât lucru zadarnic pentru oamenii, cari ar avea de realizat altă ocupație mai bună și mai salutară, în zilele grele de astăzi.

Ar fi cu totul alt ceva, dacă scriitorile ar cuprinde numele întreg al persoanei, care face arătare împotriva cuiva. S-ar vedea din capul locului, că este vorba despre cineva, care a seris în bună credință, cum se cuvine unui om deplin cinstit.

Este de dorit atât în interesul ofiților, care au zilnic destulă muncă să săvârșească, precum și în interesul reputației poporației din orașul nostru, să încețeze obiceiul prost al denunțărilor anonime.

Să nu se pără din vedere, că în unele cazuri domnii denunțanți anonimi au putut să fie descoperiți și predăți pe măna justiției. Servescă aceasta de învățătură și pentru alții.

Regula este: Dacă părăsti pe cineva, trebuie să chezășești cu persoana proprie, că nu faci alt ceva, decât îți împlinești o datorie în interesul binelui comun.

Datorință de a premerge cu exemplu bun.

— Traducere. —

De Gh. Henția, paroh.

Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Părintele vostru din Cerniuri. N'am venit să stric legea, ci să o plinesc. (Mat. 5: 16, 17).

Se vorbește despre timpurile noastre stricătoare, ne plângem de decăderea morală și a religiozității, când auzim din când în când despre dgresivii extra-ordinare și despre comiterea unor crime brutale. — Mai există însă o altă dovadă, mult mai suspectă despre înrăutățirea generală, pe care însă o atingem foarte rar, fiindcă, durere, toți trebuie să recunoștem mai mult ori mai puțin. și aceasta dovadă reșede în aceea, că cei mai puțini creștini au energie suficientă, pentru a fi destul de buni și nobili, precum ar putea fi, de frică să nu se facă cumva de răs înaintea oamenilor. Chiar și proverbul vietii comune o dovedește aceasta: „Cu lupii trebuie să urli!“

Foarte rar e omul, — fiecare să pună mâna în mod cerșetor pe inimă, — destul de statonnic, ca să reziste verdictului mulțimii, când e vorba de exercitarea maximelor adevărătoare, cari însă dispăresc multimei celei mari. Omul mai bucuros vrea să fie rău, decât derisoriu; mai bucuros suferă dojana, decât batjocura oamenilor. Nu atestă aceasta în deajuns despre slăbiciunile acelora, cari de groaza altora se rușinează și fi virtuoși, că și despre înrăutățirea modului de gândire public, care devădește pe cel mai nobil om, ca pe un nețrebnic și fanatic?

O societate de libertini ușrătici te incunjoară; tinereță și avere te îndrățneste și te invită, ca să participe la petrecerile lor. În curând însă tu te vei disgusta

odată de tonul lor immoral, apoi de felul insușirilor și de vulnerarea bunei cunoscute. Dar ai oare destulă tare suflarească, ca să mărturisesti, pe față dispuștul tău față de acestea necunoscute și că să devii obiect de întări a batjocurei, a blasfemiei lor?

Adeseori erau și tu în cercul cunoscătorilor, unde conversația viață trecea și la judecarea virtuții și a impasurilor oamenilor. În curând își ridică calomnia capul și pentru un capră ușrătatea a fost măcelărit numele cel bun al celor drepti, ori suspectată inocența unei femei cu bună reputație. Tu poate ai fost convins despre neadevărul tuturor acelor lucruri, despre cari vorbea gura răzătoare a răutății; avut-ai tu însă destulă putere de simț de a rămânea pe largă convingerile tale bune, de a apăra totdeauna onoarea celor absenți și de a contrazice pe hulitori? Pune-ți mâna pe inimă prieten și mărturiseste: De căte ori ai aplaudat în contra convingerilor tale mai bune acolo proceduri, numai ca să nu dispaci? De căte ori ai pus la o parte datorințele sfinte, pentru ca să nu pierzi gloria curioziei?

De pe amvoane și de la tribune răsună cuvântul iubirea deaproapei. Care e însă omul, care nu ajunge ușor în perplexitate, făcând un pas nepotrivit din iubire față de deaproapele, aducând o jertfă nemulțumită, sau când e vorba să trezească în viață socială pe alții la fapte nobile pentru deaproapele?

Nici unul nu vrea să fie cel dințai la o astfel de întreprindere, și ea că de saletează și de utilă, ori să dea el exemplul. Ecăcei se teme să nu treacă înaintea oamenilor ca prost, sau ca ipocrit, sau ca un entuziasmat ambicioz, sau ca fantă al virtuții. El vrea să vadă mai întâi, spre care parte și intind mai mulți mâini. El nu vrea să steie singuratic; și aceasta o numește el modestie, ceea-ce însă în fond nu e altceva, decât efectul mandriei fricoase.

Nu, nu e modestie cu adevărat creștinească a se teme de cele bune, făță de cari am avea putere și inclinare. Nu e modestie a lui mai bucurios parte la lăutură necunoscute și stricăcioase, decât a se distinge cu retragerea de a astfel de lăuturi! Aceasta e o rușine falsă, o negare a virtuții, o degradare de sine. Tu prețuiești păreri muritorilor rătăciți mai presus de adevărurile Iisus, ale învățătorului tău Dumnezeesc. Tu preferi judecata lumei judecății Iisus Dumnezeu. Tu vrei să servești la doi domoi și devii trădătorul mandurilor.

Adevărată modestie, care împodobeste pe creștini se face de a face lux cu virtutea; ea însă nu jertfește virtutea nici odată judecății nebunilor. Modestie mai bucurios exerciază binele în tâcere unde se poate, nu se retrage însă nici atunci, când trebuie să-l facă în public. Ea nu poftește glorie pentru acțiunile sale, pentru aceea ea are destul curaj ca să suferă chiar desconsiderare și batjocură pentru acțiuni.

Suspect imi este acel prieten, care deși se numește a fi și meu, în public rostește, când are se comunice cu mine. Aceasta nu e întru toate prietenul meu. Și tot așa nu e creștin, nu e al lui Cristos acela, care e destul de nemericic, a-și negă în vorbirile și acțiunile sale înaintea lumii. Numai cel-ace mă va mărturisi înaintea

o mică bibliotecă privată din cărți alese și mai presus de ori ce critică. Dar nici bibliotecile publice: parohiale, școlare etc. nu pot fi fără defecte. E drept că să zice în Normativul pentru bibliotecile parohiale, cumcă «Consistorul mitropolitan institue o comisiune de specialiști, care să examineze și recomande cărțile cele mai potrivite; cărțile de cuprins nepotrivit pentru tinerime și popor nu să admită în bibliotecile parohiale. Asemenea cele ce nu sunt admise de autoritatea superioară bisericăescă». (punct 4 și 5). Dar aceasta comisiune nici până acum mi-se pare că nu s-a instituit. Consemnată a cărților de recomandat pentru bibliotecă parohiale și școlare în arhidieceză s-au făcut, dar nu sunt corăspunzătoare nici din un punct de vedere. Consemnarea făcută pentru bibliotecile parohiale în 12 Februarie 1908 nr. cons. 1701 nu corăspunde scopului. Cărțile ce sunt indicate pentru preotime acum nu pot să aibă altă valoare decât istorică. Sunt cărți bune pentru preotimea veche, ear nu pentru cea actuală în mare parte.

Cărțile indicate ca bune pentru popor, încă nu sunt potrivite scopului. Cărțile sunt bune, dar în parte numai pentru inteligență, ear nu pentru poporul dela sate, cărora în prima linie le sunt destinate bibliotecile parohiale.

Dar chiar și pentru inteligență nu sunt destulitoare; nu le satisfac toate trebuințele sufletești. (Vezi d. e. Despre prietenie, de Cicero; Biografiile mamelelor celebre, Icoane din Istoria Grecilor).

FOIȘOARA.

Librăriile și bibliotecile ca factor educativ.

De preotul *Ioan Dandea*.

(Urmare).

„In ziaristica noastră și astăzi editorii speculează pe autori. Ca să nu plătească onorar să folosesc de cele mai infamante inovații... Nici teatrele noastre n'au scăpat încă de ațacurile violente ale diletanților. Îndată ce autorul este deputat, piesa lui ori căt de proastă trece sub cenzura comitetelor de lectură teafără și nu are orori montarea unei piese protejuite în trece bugetul statului San Martino.

La casele de editură să face același proces de crudă analiză a sorții unui scriitor român. «Casa de Editură» editează de obicei lucrările cele mai rele... Casele de editură «scot de obiceiu și bibliotecile populare, aceste masacrări ale bunului simț... care ar face onoare unui W. C. și tipărițe cum nu se poate mai fără gust, lată deci situația scriitorului român. Pe de o parte este exploatație de zare care și prețind o activitate ce repugnează firei sale de artist. Pe de altă parte celelalte instituții culturale: teatrele, casele de editură, impresarii degradează valoarea creației literare afișând nu arareori acțiuni de propagandă pentru a sprijini interese meschine... scriitorii români n'au independentă, sunt slujbașii coteriilor politice, ii au în

mână editorii de zare — și de dragul coajei de pâne atâția trebuie să țile stelele.

Ca scriitori români să scape de aceste strămtori materiale amintite mai înainte, să cere înființarea aceluia mare institut național de editură, pus pe baze culturale, condus de bărbați independenți materialiști și moraliști, distinși prin activitatea lor științifică literară, bărbați foarte drepti și nepărtinitori, cari au în vedere numai binele națiunii, cari doresc din tot sufletul progresul, îmbogățirea și răspândirea culturii naționale. Acest institut ar servi ca puternic sprijin al scriitorilor români talentați prin darea de onoare, prin ajutoare anuale, prin acordarea unei penziuni convenabile familiei scriitorului răposat. Și ar și putea face, căci operele de valoare s'ar pu ea răspândi cu mare ușurință, având marele institut de editură la spate o puternică organizație de librării naționale culturale, conduse de harnici librai din toate punctele de vedere precum și un colportaj bine organizat și condus, cu ajutorul căruia s'ar putea introduce carte bună până și în coliba celui mai sărac și neînsămnat fără din creerii munților.

Marele institut, prin o organizație bună și stând sub controlul și conducerea celui mai înalt așezământ cultural național ar putea crea ușor scriitorilor români o independentă materială, dându-le astfel și independentă spirituală celor mai slabii de inger. Distinși conducători ai acestui

institut de editură ar cere prețiosul sprijin al tuturor scriitorilor de talent, dacă nu pentru producerea de opere originale atunci pentru facerea de minunate traduceri. Conducătorii acestui institut s'ar îngriji de o bună distribuire a operelor de tipărit între tipografii e, cari cunosc controlul cultural al celei mai înalte instituții culturale naționale.

Dar și până când să va întemeia acel mare institut de editură în care să poată avea ori și care cetitor fie că de neespert deplină incredere, trebuie să se facă ceva în interesul cetitorilor. Înaltul așezământ cultural, «Asociația» ar putea să edee bune cataloage despre toate cărțile vrednice de cetitor și studiat și mod autodidactic. Un bun început e făcut prin bunul «Catalog a cărților Pedagogice Românești» întocmit de Dr

oamenilor," — a zis Isus către învățățeii Săi, când îl pregătea pentru pășirea în lume, — „și eu voi mărturisi pentru dânsul înaintea Părintelui meu, carele este în Ceiuri." (Mat. 10: 32, 33).

Această acțiune publică în toate timpurile, în toate imprejururile vieții, fără considerare la judecată, sau surâsul batjocoritor al mulțimii, — e cu totul deosebită de felul de gândire ce isvorăște din mandria farisească. Și fariseul săvârșeste acțiuni bune în public; el însă nu le face din simț curat de datorință, ci din mandrie. Ipocritul ar voi să apară numai mai bun decum este. El se mandrește numai cu virtutea, care nu locuște în inimă sa. El împărtășește binefaceri la cei lipsiți, nu însă din compătimire, ci pentru a dobândi aprobare și stîmă. El se interesează cu un fel de sgomot de instituții publice; promovează ceea-ce e bine și spre folosul comun, — și o face aceasta spre a-și asigura favorul celor mari, sau a atrage asupra sa privirile poporului. El nu dorește virtutea; el tinde după remunerări și cînste, după cîșii înalte, ori influență extinsă. — El, care în public condamnă immoralitățile, își continuă în intuneric plăcerile și răsburarea; el care în biserică, sau la teatrul, la cetirea unei cărți, sau la ascultarea unei întâmplări mișcătoare, e în stare să verse lacrimi de compătimire și durere pentru cei nenorociți, — e multătumit, dacă prin proceduri viciene lipșește văduve și orfani de avereia lor, dacă cu o inimă de peatră aruncă în desprerare o familie, care nu trăește după placul său.

Altul, mai sublim, e simțul lui Isus și al următorilor Lui! El vrea virtutea, nu aparență; faptă, nu glorie. El împlinetește datorință chiar și dacă lumea î-l ar prezenta verdictul de condamnare. El urmărește drumul spre dreptate, și dacă acela ar duce spre supărare. Astfel a luat Isus Cristos dumul spre cruce!

Omul virtuos și înțelept are nu numai și împlini datorințele sale, în acsună și față de cehii lumei, ci mai mult încă de căt atât, — el are să prindă cu bucurie ocazii, când poate prin exemplul lui să înlăuteze în mod avantajos asupra altora, și când îl poate îndemna la intențuni și fapte marinoase.

Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca și sănd ei faptele voastre cele bune, să preamarășcă pe părințele vostru din Ceiuri." (Mat. 5: 16, 17). Astfel ne poruncește înțemeietorul Dumnezeesc al credinței noastre.

Să căutăm deci, ca prin exemplul nostru cel bun să însușim altora energie, pentru că să facă și ei asemenea. Aceasta e cu atât mai mult datorință omului onest, în zile, când pare a se manifesta tot mai mult obiceiul de a se rușina de virtutea sa, înțemai ca de viațile sale; când se privește ca merit, dacă stai ca o enigmă ce nu se poate deslega, și când cere imprejurarea, să nu fi cunoscut de nimenei în adeverăta lumenă, că de fapt cine și ce este. Acolo unde dominează acest ton, îl este celui mai rău om lucru ușor să figureze ca om cinstit. Căci ce mai deosebesc pe unul de celalalt? Unde învaluirea aceasta a adeverăratului mod de curgetare spartine moravului fin, pășește ipocrizia artificială peste adevar, aparența peste fizică, felul de trai peste religiozitate și cordialitate! Aici se asemănă un om cu celalalt; toți sunt mai mult sau mai puțin servi ai egoismului secret.

Să cuprind apoi în acea consemnată povestie ce produc cetitorului din popor numai distracție, iar nu educație. (La gura sobei de Stănescu, Basmele Românilor de Ispirescu, Povestile de Elena Sevastos etc). Să cuprind în acea consemnată apoi și cărți economice pentru popor din Biblioteca "Bunul Econom" și a "Reuniunii agricole din Sibiu". Sunt bune aceste cărți, dar puțin folos practic aduc lovindu-să de indeferentismul poporului față de orice inovație în cele economice, fiind poporul foarte conservativ.

Nu îl mișcă decât numai pilda vie, ce o vede aproape zilnic înaintea ochilor săi. De aceea în primul rând să cere, ca preoților și învățătorilor și altor intelectuali ce trăesc în mijlocul țărănilor, să li să deie și învățătură temeinică economică și putință de a pun în practică acea învățătură prin ajutorarea de a și căstiga pământ îndestulitor. Ca astfel gospodăriile lor să fie gospodării model și pilde vii pentru țărani. S'ar pretinde că și soțile acestor intelectuali încă să aibă temeinice cunoștințe de gospodărie caznică, precum și experiențe practice, încât să fie un luminat sfetnic al soților ce voesc să introducă în gospodăriile lor principiile economice raționale. Pentru preoți, învățători și alții intelectuali din mijlocul țărănilor trebuie să se editeze bune și temeinice cărți din toți ramii economiei.

(Va urma).

E datorință creștinului și a înțeleptului de a evita cedarea flexibilă și nenoabilă față de uzul acceptat. Pentru că omul poate deveni ușor aceea ce la început părea și numai din prefacere, și obiceiunță se poate prefacă curând în o a doua natură. Această datorință însă devine și mai interzisă și mai solemnă, dacă trăim în vremuri, când viațul se impădobește cu număr frumos și când fără teamă poate umbra pe drum.

(Va urma).

Cum își începuesc englezii ofensiva.

— Declarația prizonierilor englezi —

Corespondentul ziarului «Berliner Lokalanzeiger» Rosner anunță de la marele cartier general german următoarele:

Cu toate că noi însine am putut vedea apropierea marei ofensive anglo-franceze de pe Somme din pregătirile de la început, este totuși interesant de văzut tabloul acestei lupte din cele mai mari de pe frontul apusean în lumina inimicilor noștri. Căteva depozită ale unor prizonieri englezi făcuți în luptele de pe râul Ancre, la nord de Somme, fac posibilă aceasta și se leagă strâns de evenimentele petrecute.

După aceste depozită, trupele engleze au știut cu siguranță, după date amânunțite, cu toată rezerva statelor majoare, că ofensiva se va desfășura cu siguranță în luna lunie.

In cartierele de repaus s'a făcut de multe săptămâni exerciții speciale de atac, ca sărituri din tranșee, asalturi și lupte cu baioneta, ceeace arăta, că o apropiată înaintare se pregătește. Însă abia la sfârșitul lunie Iunie, alocuțiunile superiorilor, în special acelea ale comandanților de companie, au clarificat apropierea timpului, când ofensiva va începe. Când alocuțiunile acestea s-au ținut în liniile înaintate, s'a atras în acelaș timp atenția, ca soldații să se abțin dela prea mari izbucniri de bucurie, din cauza marei apropierei a înimicului. Acest avertisment a fost primit cu foarte multă răceală, mai cu seamă de oamenii în vîrstă, cari luaseră deja parte la alte atacuri și cari puteau prin urmare să se stăpânească în mod suficient.

In dispoziție bună se găsea numai tinerimea inexperientă, cu toate că toți credeau în fond în succesul militar al ofensivei. In special, tinerii ofițeri arătau o foarte mare incredere, pe când comandanții mai în vîrstă, precum și ofițerii de stat major, erau mai rezervați. Astfel comandanțul unei divizii, care suferise la Galipoli pierderi mari, a declarat: «Mă tem, că după acest atac voi putea transporta acasă întreaga mea divizie într'un taximetru!»

In orice caz, ofițerii au făcut tot posibil spre a întări soldații în credință, că misiunea rezervată infanteriei este foarte ușoară; li s'a spus, că primele două tranșee inimice vor fi cu siguranță goale, sau, în urma unui foc concentric de 6 zile, pline numai cu cadavre. S'a mai adăugat, că numai în al treilea rând de tranșee se vor mai găsi poate supravețuitori, dar acestea sunt așa de prost construite, încât vor putea fi luate cu asalt cu mare ușurință.

In noaptea de 30 Iunie spre 1 Iulie, batalioanele care se găseau în repaus în dosul frontului, au fost aduse în imediata apropiere a poziției celei mai înaintate. La orele 6 dimineață soldații au obținut ultima mâncare; li s'a dat ceai și carne. La orele 7^{1/2}, comandanții de batalion au dat semnalul de atac. Obstacolele de sărmă ale germanilor, care, cu tot fulgul extraordinar desfășurat asupra lor, erau încă în stare surprinzătoare de bună, au impiedicat avântul asaltatorilor; mitralierele și puștile infanteriei i-au întăpinat cu un foc des, ca o grindină, și le-a sfărămat cea mai mare parte din forța lor de atac.

Prizonierii, cari au fost în parte surprinși și zdrucluții de nereușita planurilor de ofensivă, pregătite în stil mare, admiră fără înconjur eroismul infanteriei germane, care, stând timp de o săptămână sub focul concentric și infernal al tunurilor, au mai găsit forță unei asemenea apărări, și care, după ce stătuse timp de 6 zile în găuri întunecăse în mijlocul plezniturilor ghiulelor, stătea acum cu pieptul deschis, pe parapetele ciuruite, trăgând focuri și sărgând-om lângă om.

Mare zăpăceleă a cuprins pe acele batalioane engleze, care reușiseră în primul lor avânt să pătrundă mai adânc în pozițiiile germane. S'a întâmplat, sau că batalioanele următoare să nu le urmeze, sau să nu poată exploata succesele lor parțiale. Pierderile lor au fost considerabile. In special soldații din trupele care au dat primul assalt, cea mai mare parte au fost probabil ucisi sau răniți; numărul prizonierilor era de circa 50 până la 75%.

Prizonierii se mai exprimă apoi cu foarte mare admirație despre viteja comandanților lor, găsesc însă în acelaș timp că acestor comandanți le lipseau aptitudini

ile și experiențele, precum și invățăminte și prevederea, care singure puteau conduce la victorie. Prizonierii spun pe față, că după părerea lor acei soldați, care s-au putut salva din lupte, întorcându-se în tranșeele engleze, nu vor mai voi să lupte contra germanilor. Mare impresie a făcut asupra lor situația și forța pozițiilor inapoiate ale germanilor, pe care au trebuit să le străbată ca prizonieri. Și-au exprimat părerea, că asemenea poziții nu vor putea fi luate de camarazii lor, ori că atacuri vor mai da în urmă. In special prizonierii mai culți sunt convinși, că o înaintare nu va mai fi posibilă, oricără de mari ar fi jertfele care se vor face. Dânsii spun, că se consideră din motive politice succesul ca o necesitate. Toate speranțele Angliei și ale Franței sunt puse în reușita ofensivei. Nici acest prim atac nereușit nu va pune capăt încercării de a rămâne victorioși. Succesele următoare dău dreptate acestor cuvinte.

NOUTĂȚI.

Parastas. Mercuri, în ziua Sfântului proroc Ilie, se celebrează parastas solemn în catedrală, pentru odihna sufletelor fericiților Arhiepiscopii și Mitropoliți Andrei baron de Șaguna Miron Romanul și Ioan Mețianu.

† Nicolau Teclu, profesor de chimie la Academia Comercială din Viena și chemist al imprimeriei imperiale a statului din Viena, membru activ al Academiei Române din București, a decedat Mercuri în Viena, în etate de 77 ani. A fost originar din Brașov, dar cea mai mare parte a vieții sale a petrecut-o în Viena. Fie-i memoria în veci binecuvântată.

Moarte de erou. Primim stirea, că Augustin Cărlig, fiul mult iubit al domnului Gherasim Cărlig și al soției sale Iuliana din Curtuiușul mic, sergent major de stab în armata austro-ungară, a murit moarte de erou, în 3 Iulie n. c. în luptele dela Baranovici în Polonia, cu ocazia unei unui atac mare. Dispărutul erou era decorat cu medalia de argint cl. I, cu crucea de argint pentru merite și din partea împăratului Wilhelm cu medalia de argint clasa II.

Inmormântarea parohului Romul Platoș din Turnișor s'a făcut Joi, în 14 Iulie v. a. c. cu ceremonial înălțător. Actul inmormântării l-a săvârșit P. O. D. protopresbiter Dr. Ioan Stroia, asistat de preotul Nicolau Vlad, Eremie Bucă, Ioan B. Boiu, Maniu Lungu, George Modran, Emilian Cioran, Toma Modran, Romul Bucă și A. Milea. Conductul în frunte cu tinerimea școlară s'a îndreptat spre biserică. Afără de poporul credincios, au venit mulți fruntași din tractul Sibiului și de la vrednicul defunct ultima onoare. Biserica evang. luterană din Turnișor s'a reprezentat prin decanul Dr. Eugen Fielsch, care a exprimat familiei în jale cea mai sinceră condolență. La finea serviciului divin îl propusă Dr. Stroia a rostit un panegirie pătrunzător, scotând în relief zelul deosebit cu care defunctul a lucrat în via Domnului timp de 11 ani. S'a parcurs apoi pe timp ploios drumul spre cimitir. În fața mormântului a mai vorbit în termeni duioși părintele I. B. Boiu din Sibiu. Pe adormitul în Domnul îl deplâng: soția îndurerată Maria n. Doican și patru copilași minoreni. Dumnezeu să-i mânge.

Marfă scumpă. Despre scumpetea din România mai afiam următoarele: Un costum de haine de vară pentru bărbați costă 300 de lei; o pălărie simplă de piele 15 lei, iar un canotier (pălărie de piele à la Girardi) 30 lei; o păreche de mănuși obișnuite 18 lei în sus; ghetele 80—100 lei; o cravată neagră (în alte țări cu 2 franci) în București cu 6 lei, și așa mai departe. Este de notat, că prețurile de mai sus se modifică în plus, dacă din întâmplare ai dat de un negustor prea speculant.

Trimiterea de cărți pe seama prizonierilor de răsboi. În conformitate cu hotărârea conferenței Crucii Roșii din Stockholm, să pot trimite cărți de citit atât în taberele de prizonieri, cat și la adresa singurătilor soldați din captivitate. Cărțile trebuie să fie tipărite în anul 1913, sau în anii premergători. Reviste ilustrate apărute după 1913 și cărți politice, sau cu raport la răsboiul actual, sănt cu desăvârșire exclusive. Cărțile trimise trebuie să fie nouă de tot și brosate. Expedarea lor, în tabere și la prizonieri singurătilor, se poate face pentru Ungaria numai prin mijlocirea comitetului Crucii Roșii din Budapesta (Vörös Kereszt Egyesület Hadifoglyokat Gy. molitó Bizottságának, Budapest, IX Ulii nr. 1).

(Va urma).

Fotografiare interzisă. Comanda militară a Parisului a opri să se mai fotografieze turnul Eiffel, — de groaza bombardării Zeppelinelor.

Pacea și socialiștii. Consiliul național din partidul socialist francez, este convocat, pe ziua de 6 August n. S'au prezentat, pentru desbatere în ședințele consiliului, 11 propuneri în chestiunea păcii și a condițiilor de pace. Cenzura n'a permis publicarea în presă a propunerilor amintite.

Prea este cald. Serie Birsevia Viedost, că miniștrii ruși, afători în Petrograd, nu mai sunt în stare să lucreze în oficiile lor din cauza căldurilor prea mari. Un consiliu ministerial, din săptămâna trecută, s'a întînt pe ishtul Neva pus la dispoziție de cărămină.

Are să fie executat. După informația ziarului Daily Mail, fruntașul irlandez Casement va fi executat Joi la 3 August n. în temnița dela Petonville. — Ministrul președintele englez Asquith primește neșucetă cerere din Irlanda pentru gratierea lui Casement. Una din aceste cereri este semnată de 6 episcopi și numeroși deputați.

Domnul F. A. Degan avizează publicul, că nu mai poate primi cafea nimănui, fiindcă, în întregă monarhie cafeaua e sechestrată. Domnul Degan rămâne și pe mai departe în Fiume.

Earăs mobilizare. Albert, regele fără țară al Belgiei, a semnat decretul prin care se ordonă o nouă mobilizare generală a belgienilor. Se asteaptă, ca în urma decretului regal armata belgiană să crească cu 25 milioane de oameni.

Trupe revocate. Se vestește dela Paris: Trupele rusești de sub comanda colonelilor Diaconov și Osnopsin sunt revocate dela frontul francez. Soldații ruși sosind la Paris au avut parte, se înțelege, de o primire entuziasmată. Amândoi colonelii au rostit cuvântări de mulțumită pentru ovațiile autoritatilor francez și ale publicului capitalei. Trupele acestea ale Rusiei au să fie trimise pe alt front, se crede că în Balcani.

Dăruire. Domnul medic districtual din Riciul de câmpie (com. M. Turda) Dr. Iosif Comes, din prilejul căsătoriei sale cu doamna Margareta Görög, a binevoită a oferi bisericii noastre ortodoxe române din Bandul câmpie sumă de 100 (Una sută) coroane. Primește donatorul mulțumirile noastre cele mai sincere. Octavian Albini, paroh.

Pielea arăpului se poate albi. O adverăță senzație americană se vestește din Filadelfia. Unul din doctorii acestui oraș a întrebuit razele Röntgen la diferite boale de piele. Cu prilejul acesta medicul, observând că unele pete (rosii, albastre sau negre) de pe pielea omului alb au dispărut, a venit la ideea: Nu s-ar putea oare albi și pielea arăpului cu ajutorul numitelor raze? Negru, doritor dă se supune experimentării, să găsească imediat. Prin mijlocirea unui spart special piele negrului a fost supus în răuririi razelor Röntgen. După 30 de sedințe încercarea a reușit deplin: arăpul se albise perfect, ba ce este mai mult: albinea sa avea o nuanță de coloarea cretei sau a păretelui. Astăzi medicul face parale din greu cu invenția sa.

AVIZ.

On. Domnii Preoți, cari n'au trimis încă chitanțele de congruă, sunt rugați a le trimite căt mai în grabă, — pentru că să putem face încheierea societăților în afacerea aceasta.

Cassa arhidicezană.

Cărți și reviste.

Raportul al 53-lea despre gimnaziul superior fundațional din Năsăud

CONCURS.

Pentru ocuparea postului al V-jea de învățător, la școala conf. gr.-ort. română din Poplaca, protopresbiteratul Sibiului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Postul e de ocupat cu 1 Sept. a. c.
Emolumentele impreunate cu acest post sunt: Nr. 132 1—3.

1. Salariul fund. legal de 1200 cor. dela bis. cu întregire dela stat resp. salariul legal după anii de serviciu ai concurentului.

2. Relut de cvarțir 240 cor.

Alesul învățător este deobligat a instrua elevii în cântările liturgice și a cânta cu ei Dumineca și sărbătoarea la sf. liturgie. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferați.

Pentru formarea unui cor de adulți va primi o remunerare deosebită.

Concurenții sunt datorii a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică înainte de alegere spre a fi cunoscuți.

Cerurile de concurs, însoțite de atestatele necesare, sunt a se înainta Prea On. Oficiu protopopesc gr.-ort. al tractului Sibiu în terminul legal.

In acest post pot reflecta și învățătoare. Poplaca, din ședința comitetului parohial ținută la 3 Iulie 1916.

George Comșa m. p., George Modran m. p., pres. par. și not.

Nr. 243 prot. 1916. Văzut:

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 409/1916. (131) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoreschi din comunele bisericești mai jos însemnate, protopresbiteratul Abrudului se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Bucium-Muntari, salar 600 coroane din repartiție, restul se va cere dela stat pe baza documentelor alesului învățător, cvarțir și grădină în natură, și lemne de foc.

2. Buninginea, salar 700 coroane din repartiție, restul din întregirea dela stat, care se vor asemna pe baza documentelor alesului învățător, cvarțir și grădină în natură și 2 stângini de lemn.

3. Cărpiniș, salar 600 coroane din repartiție, 400 coroane se vor cere ajutor dela stat sau Consistor pentru această sumă comună bisericească nu ia răspunderea, restul din întregirea dela stat, care se va asemna pe baza documentelor alesului învățător, cvarțir în natură și relut de grădină 20 coroane.

4. Ciuruleasa, salar 1000 coroane din repartiție, restul din întregirea dela stat, relut de cvarțir 200 coroane și de grădină 20 coroane.

5. Valea-Dosului, salar 800 coroane din repartiție, restul se va cere întregire dela stat pe baza documentelor învățătorului ales.

Invățătorii aleși sunt datori a conduce elevii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Concurenții vor înainta subsemnatului oficiu în terminul deschis petițiile instruite conform normelor din vigoare și se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. român al Abrudului.

Abrud, 12 Iulie 1916.

Petru Popovici
protopresbiter.

Nr. 220/916. 126 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea unui post de învățător la școala confesională gr.-ort. română din Cioara, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt. Salariu fundamental 1200 Cor. din care 600 Cor. dela comuna bisericească, iar restul întregire dela stat, cvarțir și grădină în natură.

Cel ales este obligat a conduce Dumineca și sărbătoarea copii la biserică și a cânta cu ei. Preferați vor fi cei destoinici în muzica instrumentală.

Doritorii de a ocupa acest post au să și aștearnă în terminul prefipt cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta desteritatea în cântările bisericești și tipic și pentru a fi cunoscuți alegătorilor.

Nr. 48/1916 par.

(127) 2—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II Bedeleu, din protopresbiteratul Lunșa, pe baza ordinului Consistorial ddto 3 Maiu v. a. c. Nr. 3658 Bis, să publică al treilea concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele făsionate în coala B., pentru congruă.

Reflectanții la acest post își vor așterne cererile concursuale, instruite în sensul normelor din vigoare, P. onoratului oficiu protopresbiteral al Lupșii, cu sediul în Ofenbaia (Aranyosbánya) cu a cărui prealabilă incuviație vor avea a să prezinta și în comună pentru a cânta și cuvânta eventual a celebra, și a face cunoștință cu poporul.

Din ședința comitetului parohial, ținută în Bedeleu, la 19 Iunie v. 1916.

Eugen Munteanu adm. par., ca președinte. **Ioan Popiță** notar.

Hariu Muntean prim epiprop.

Ad. Nr. 240/1916.

Văzut și aprobat:

Ofenbaia, 21 Iunie 1916.

Vasile Gan protopresbiter.

CONCURS.

Pentru lăsarea de:

1. Pâne de grâu curat.
2. Franzele făcute din făină de grâu curat cu lapte.
3. Făină de grâu curat Nr. 2 și 3.
4. Carne de vită.
5. Carne de vitel. 119 8—3
6. Carne de porc, și
7. Unsoare de porc, toate de prima calitate pentru alimentarea alor 220—250 elevi dela seminarul arhidiecezan teologic-pedagogic greco-ortodox român „Andreian” din Sibiu în anul școlar 1916/17.

Doritorii de a reflecta la careva din acestea poziții să și înainteze ofertele în scris, provăzute cu timbru de 1 cor., în persoană la subsemnatul, până în 18/31 August inclusiv, unde vor fi mai deaproape și condițiile speciale pentru încheierea contractului cum și eventual alte informații. Ofertele întrătăte după terminu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 10/23 Iulie v. 1916.

Aurel Popoviciu
econ., prot. sem.

Nr. 377/1916.

(120) 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoreschi dela școală confesionale din mai jos indicatele parohii aparținătoare protopresbiteratului Unguresulu, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

1. Cubileșul român, cu salar anual de 1200 coroane, din cari 180 cor. prin repartiție dela popor, iar restul de 1080 cor. din ajutorul acordat dela stat, având a se cere numai licividarea lui după alegerea învățătorului. Cvarțir — trei chilii și cămară în edificiul școală și folosirea grădinei de $\frac{1}{4}$ jugăr.

2. Dânc, cu salar anual de 1200 coroane, din cari 180 cor. prin repartiție dela popor, 160 cor. din venitele cantoriale, 300 cor. ajutor dela Preaven. Consistor arhidicezan și 570 cor. ajutor dela stat, care se va cere după alegerea învățătorului. Cvarțir — două chilii în edificiul școală și bani pentru grădină 20 coroane.

3. Fizeșsânpetru, cu salar anual de 1200 coroane, din cari 600 cor. prin repartiție dela susținătorii școală, 100 cor. ajutor dela Preaven. Consistor arhidicezan, iar restul de 500 cor. din ajutorul votat dela stat, având a se cere numai licividarea după alegerea învățătorului. Cvarțir — trei chilii, cămară și pivniță în edificiul școală și grădină de $\frac{1}{4}$ jugăr.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au să și înainteze cererile conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul numit și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare înaintea alegătorilor în biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cântările bisericești și tipic și pentru a fi cunoscuți alegătorilor.

Concurenții dela posturile învățătoreschi din parohii Cubileșul român și Dânc au a îndeplini și funcția de cantor.

Dela concurenții se mai cere să fie în stare a înființa cor și să cânte cu școlarii în biserică.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. român al Unguresulu în conțelegeră cu comitetele parohiale.

Pavel Roșca
protopresb.

Nr. 292/1916.

(130) 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățător din comuna bisericească Peleş, tractul Câmpeni, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt: Dela popor 600 coroane și restul întregire dela stat votată deja, cvarțir și grădină în natură și 2 stângini lemne de foc.

Alesul învățător e dator a tinea școala de repetiție și economică a căntă cu elevii în Dumineci și sărbători răspunsurile liturgice la biserică.

Cei ce doresc a ocupa acest post, își vor înainta în terminul arătat petițiile instruite cu documentele prescrise de lege, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a cănta și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. român al tractului Câmpeni.

Câmpeni, 12 Iulie 1916.

Petru Popovici
protopresbiter adm.

Nr. 445/916.

(122) 2—3

CONCURS.

In sensul finalului ordin consistorial Nr. 4893 Sc. prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea postului de învățător vacanță la școala confes. gr. or. română din Rod cu termen de 30 zile dela futăia publicare în „Tel. Rom.”

Salar: 1200 cor. dela biserică.

Locuință în edificiul școalăi eventual relutul legal, relut de grădină 20 cor.

Cel ales e îndatorat a instrua și a căntă cu elevii în biserică. Reflectanții să se prezinte în biserică spre a și dovedi destinația în căntare și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc gr. or. român din Mercurea în conțelegeră cu comitetul parohial din Rod.

Mercurea, 11 Iulie 1916.

Avr. S. Pecurariu
protohop.

Ad. Nr. pp. 536—1916. (116) 2—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de parch în comuna Geaca cu filia Bagaciu, prin aceasta se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele arătate în coala B. pentru întregirea doajunie dela stat și statorite de comitetul parohial.

Doritorii de a ocupa acest post, au să și așterne subsemnatul suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigoare în terminul susinărat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al Clujului în conțelegeră cu comitetul parohial.

Cluj, la 27 Iunie 1916.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

CONCURS.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școală conf. gr.-ort. din Gelmar se publică concurs cu terminul de 15 zile dela prima publicare în acest jurnal, conform rezoluției cons. Nr. 7068/916 Scol.

Emolumentele sunt: 240 cor. din repartiție dela popor și restul de 960 cor. dela stat; cvarțir corăspunzător în natură; $\frac{1}{4}$ jucără grădină sau relut 20 cor.

Alesul este obligat a conduce și a cănta cu elevii răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbători.

124 2—3

Concurenții să se prezinte aici spre a face cunoștință cu poporul; iar cererile concursuale cu documentele de lipsă au să le înainteze Oficiului protopresbiteral gr.-ort. din Orăștie în terminul prefipt.

Din ședința comitetului parohial din 3 Iulie 1916.

Sever A. Pecurariu, **Nicolae Romoșan**, președinte. notar

Nr. 319/916. In conțelegeră cu mine :

Vasile Domșa
protopresbiter.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor și alte povești

de E. Hodoș.

Prețul 2·50 cor. + porto 20 bani.

Anunț.